

Satu pojasta joka tahtoi oppia pelkäämään

Eräällä isällä oli kaksi poikaa, joista vanhempi oli viisas ja ymmärtäväinen sekä aina tiesi tehtävänsä tehdä, mutta nuorempi oli tyhmä, ei saanut mitäkään päähänsä pystymään eikä oppinut mitään; ja ihmiset, jotka hänen näkivät, sanoivat tavallisesti: "tuostapa vasta on isälle raskas rasitus vielä syntyvä." Milloinka vain oli jotakin toimitettavana, täytyi vanhemman aina toimehen ryhtyä; mutta jos isä tämän käski mennä myöhään illalla taikka yötis-aikaa jotakin noutamaan ja matka silloin sattui kirkko-tarhan tahi jonkun muun kammoksuttavan paikan ohitse, vastasi hän tavallisesti: "voi isä, minua pahasti pöyristyttää," sillä hän pelkäsi. Taikka kun iltasin pesä-vaikian ääressä tarinoita juteltiin sellaisia, että oikein karvoille kävi, huusivat kuuntelijat monasti: "voi, ihan meitä pöyristyttää." Nuorempi poika silloin nurkassa istui kuunnellen eikä saattanut ensinkään ymmärtää, mitä tuo tiesi. "Aina he sanovat: minua tuo kamoittaa, oikeimpa kauheasti pöyristyttää; minä en kauhistuksesta enkä pelon-pöyristyksistä mitään tiedä, tuohan lienee konsti semmoinen, jota en ollenkaan ymmärrä."

Nytpä tapahtui, että isä kerran sanoi hänelle: "kuuleppas sinä tuolla nurkassa! tulethan isoksi ja väkeväksi, ja sinun siis myös tulisi oppia jotakin, millä saattaisit elatusta itselles hankkia. Etkö näe, miten veljes panee parastansa, vaivojansa säästämättä, mutta sinuhun ei mitään pysty." - "Oi isäni," vastasi poika, "tahtoisimpa halusta jotakin oppia; niimpä, jos vain kävisi laatuhan, minua kovin haluttaisi oppia tuota kauhistumista, sillä enhän sitä ollenkaan käsitä." Vanhempi veli tätä kuullessaan naurahti ja ajatteli itseksensä: "noh hyvänen aika! onhan tuo veljeni oikea pötkö, josta ei iki-päivinä miestä paisu; sillä mistä koukkua koetat, sitä ajoissa taivuta." Huo'aten isä taas vastasi: "pelkäämistä ja kauhistumista kyllä vielä joudut oppimaan, mutta siitä ei ole sinulle leipää lähtevä."

Muutaman päivän päästä lukkari heillä kävi vieraissa. Tälle isä silloin suruansa valitti sekä kertoi, mitenkä hänen nuoremman poikansa oli kehnosti laita, tuo kun ei mitään ymmärtänyt eikä oppinut. "Ajattelkaappa! kun kysyin häneltä, millä hän elatustansa aikoi ansaita, vastasi hän tahtovansa oppia pelkäämistä." - "Jollei sen vaikeampaa vaadita," lausui lukkari, "niin kylläpä hän tuota saattaa minun tykönäni oppia; lähettäkää hänet

vain minun luokseni, jopa vaikka kohta otan hänen myötäni." Tästä isä oikein tuli mieli-hyvilleen, arvelin itseksensä: "oppineehan kuitenkin poika jotakin." Lukkari pojan siis vei kotihinsa ja työksi hänelle määrättiin kellojen soittamista. Parin päivän kulutta tuo uusi isäntä poju paran herätti sydän-yöllä ja käski hänen pukea vaatteet yllensä sekä mennä kirkon-torniin soittamaan. "Ehkäpä nyt jo oppinet, mitä pelkääminen tietää," lukkari itseksensä ajatteli, pujahtaen salaa tornihin edeltä, ja kun poika oli sinne ylös ehtinyt sekä kääntyi kellon-nuorahan ruvetaksensa, näki hän valkoisen haamun seisovan portahilla kumu-reiän vasta-päätä. "Kuka siellä," hän huusi, mutta tuo haamu ei vastannut mitään, ei siirtynyt paikaltansa eikä edes hiukkaakaan liikahtanut. "Vastaa kohta," hän sitten kirkasi, "taikka mene heti tiehes, sillä täällä ei sinulla yötis-aikaa ole mitään tekemistä." Liikahtamata lukkari kuitenkin jäi paikalleen, jotta poika hänen luulisi aaveeksi. Tämä silloin huusi toisen kerran: "mitäs täältä tahdot? jos olet rehellinen mies, puhu suus puhtaaksi, taikka ma sinun viskaan portahia alas." Lukkari ajatteli: "eihän tuo kuitenkaan toden totta lienee," eikä äänen hiiskaustakaan laskenut, vaan seisoi kuin kivi liikkumatonna. Nytpä poika kolmannen kerran kummitukselle kiljasi, ja kun ei siitäkään sen parempaa syntynyt, hyökkäsi hän aavehen kimppuun ja sysäsi sitä menemään senkin vauhtia, että se kolisten kopsahti koko kymmenen porrasta alas-päin ja jäi sinne nurkkahan makaamaan. Sitten hän kelloa soitti, läksi soitettuansa kotia, pani sanaakaan sanomata vuoteellensa maata ja nukkui sinne. Lukkarin vaimo kau'an miestänsä odotti, mutta eipä tuo tuloa tehnyt. Silloin hän viimein herätti pojan ja kysäsi häneltä: "tiedätkö, mihin mieheni on jäänyt? hän ennen sinua läksi tornihin." - "En," vastasi poika, "mutta seisoi siellä kumu-rei'än vastapäätä joku portahilla, ja koska ei se minulle mitään vastannut eikä tahtonut tiehensä mennä, arvelin sen joksikin konnaksi ja töyttäsin luistamaan portahia alas. Menkää vain sinne, kyllä sitten näette, hänkö tuo oli, oikeinhan siitä olisin pahoillani." Vaimo nyt riensi pois ja löysi tornista miehensä, joka vaikeroiden makasi loukossa, häneltä kun oli toinen jalka taittunut.

Kannettuansa lukkarin kotia, juoksi vaimo, pahasti

parkuen pojan isän luoksi. "Teidän poikanne on," huusi hän, "meille saattanut kamalan onnettomuuden, hän on mieheni viskannut tornin-portahia alas niin rajusti, että toinen sääri on poikki murtunut; korjatkaa kohta tuo heittiö hiitehen meidän talostamme!" Isä kovasti pelästyi, riensi kiiruimman kautta lukkarin talohon ja torui poikaa oikein pahan-päiväisesti. "Mihinkähän konnan-kujeihin sinä täällä olet ruvennut? nuot varmaankin ovat itse pahan-hengen synnyttäminä päähäs pöllähtäneet!" - "Isäni," vastasi tämä, "kuultele minua vain hiukankin, minä ihan syytön olen; hän siinä sydän-yöllä seiso, ikään-kuin joku semmoinen, jonka on paha mielessä. Minä en tietänyt, mikä tuo oli, ja käskin kolmasti hänen puhua taikka korjata koipensa." - "Voi onnetonta," lausui isä, "sinä minulle vain surua saatat, mene pois silmäni edestä, en kärsi sinua enään nähtävissäni." - "Jaa isäni, menempä aivan halusta; malttakaa vain, kunnes päivä valkenee, silloinhan tahdon lähteä, oppiakseni pelkäämistä sekä siten keksiäkseni keinon, millä itseäni elättäisin." - "Opi mitä opit," isä vastasi, "minulle se on ihan yhden-tekevää. Tästähän saat viisikymmentä markkaa, ota net ja lähde liikkeelle maita, mantereita kiertelemään, mutta älä kellekkään ihmiselle ilmoita, mistäs olet ja kuka sinun isäsi on, sillä minun on mahdoton olla sinua häpeämätä." - "Kyllä, isä kulta, halusta noudatan teidän tahtoanne; jollette vain vaikeampaa vaadi, minä helposti tuon pidän mielessäni."

Kun sitten päivä koitti, pisti poika nuot viisikymmentä markkaa taskuhunsa ja läksi valta-maantietä vaeltamaan, yhä jupisten itseksensä: "jospa vain osaisin pelätä, jospa minua vain kauhistuttaisi." Silloin häntä vastahan tuli mies, joka kuuli, mitä poika itseksään puheli, ja kun he olivat ehtineet kappaleen matkan päähän, mistä näkivät hirsi-puun, sanoi hän pojalle: "katsoppas, tuolla on puu, jossa seitsemän miestä on köydenpunojan tyttären kanssa häitönsä pitänyt, ja siinäpä he nyt lentämään oppivat, mene sinä istumaan tuonne puun juurelle ja jää sinne yöksi, niin kyllähän pian opit pelkäämään." - "Jollei tuohon muuta tarvita, eihän se sitten vaikeata olekkaan, mutta jos noin näppärästi opin pelkäämään, annan sinulle minun viisikymmentä markkaani; palaja huomenna varahin minun luokseni." Sitten meni poika hirsi-puun juurelle, istahti sinne ja odotti, kunnes tuli ilta. Ja koska häntä siinä rupesi viluttamaan, kantoi hän puita kokohon ja sytytti net palamaan; mutta sydän-yön aikoihin rupesi käymään niin kylmä tuuli, että vilu

häntä oikein värisytti, vaikka hän ihan valkean ääressä oleskeli. Ja kun tuuli noita hirtetyitä paiskeli toisiansa vastaan, niitä sinne tänne heilutellen, ajatteli hän: "ompa minun vilu täällä alhaalla valkean vieressäkin, mitähän sitten noitten, jotka tuolla ylhäällä itseänsä vääntelevät kylmän kourissa." Ja hellä-mielinen kun oli, pystytti hän tika-puut, kiipesi ylös, irroitti hirsi-puusta toisen hirtetyn toisensa perästä sekä kantoi net kaikki seitsemän sieltä alas. Sitten hän valkeaa korjasi, puhalteli sitä paremmin palamaan ja asetti ruumihit sen ympärille istumaan, jotta heidän siinä sopisi lämmitellä. He tuossa liikahattamata istua kököttivät, ja valkea tarttui heidän vaatteihinsa. Hän silloin huudahti: "varokaa vain, taikka minä teidät taas roikkumaan ripustan." Mutta nuot kuollehet eivät mitään kuullet, net vain vaiti pysyivät ja antoivat vaateriepujensa yhä palaa. Silloin hän heille sanoi suuttuneena: "jollette tahdo itsestänne vaaria pitää, en minä teitä saata auttaa, minua ei haluta palaa teidän kansanne poroksi," ja ripusti heidät järjestänsä tuonne ylös. Sitten hän meni valkean äärehen istumaan sekä nukkui sinne, ja seuraavana aamuna tuli tuo eilinen mies hänen tykönsä sekä vaati viisikymmentä markkaa kysyen: "jokohan nyt ymmärrät, mitä pelkääminen tietää?" - "En," vastasi poika, "mistähän olisin tuon tiedon saanut? nuot tuolla ylhäällä eivät ole suutansa avanneet, ja olivatpa niin tyhmiä, että antoivat palaa, mitä heillä muutamia vaateräjäsiä oli yltänsä." Silloin mies ymmärsi, ett ei hänestä viidenkymmenen markan omistajaa sinä päivänä syntyisi, ja läksi tiehensä sanoen: "tuommoista en vielä ole koskaan tavannut." Eipä poikakaan sinne jäänyt, vaan rupesi edemmäksi astelemaan yhä lausuen itseksensä: "oi jospa vain oppisin pelkäämään, oi voi jospa vain oppisin pelkäämään!" Tämän kuuli eräs ajuri, joka hänen takanansa kulki, sekä kysäsi: "kuka sinä olet?" - "Empä tiedä," vastasi poika. Ajuri sitten kysyi: "mistäpä olet?" - "En tiedä." - "Kuka on sinun isäs?" - "Tuota en arvaa sanoa." - "No mitähän siinä itsekses yhä mötiset?" - "Voi," vastasi poika, "sydämmestäni soisin, että pelkäämistä oppisin, mutta eipä ole ketään, joka minua opettaa osaisi," - "Heitä hiitehen lörpötykses," sanoi ajuri, "tule minun mukaani, ja sopiihan koettaa, saanko sinua oppimaan." Poika nyt ajurin kumppaniksi rupesi, ja illalla he ennättivät erähäsen ravintolaan, jonne aikoivat jäädä yöksi. Tupahan tullessaan poju taas ääneensä lausui: "jospa vain oppisin pelkäämään, voi jospa minua pelko vain kerrankin pöyristyttäisi!" Tämän kuuli isäntä ja sanoi

naurahtaan: "jos sinun tuota tekee mieli, kylläs sitä täältä saat tarpeekses." - "Vaiti vain," virkkoi emäntä, "liian montahan uhka-rohkean uteliasta jo on henkensä menettänyt, surku ja sääli minun oikein tulisi noita kauniita silmiä, jolleivät net enään pääsisi päivän-valoa ihailemaan." Mutta poika tähän vastasi: "Vaikkapa tuo olisi kuinkakin vaikeata, tahdon sitä kuitenkin oppia, sillä sempä tähdenhän minä olen liikkeelle lähtenytkin." Eikä hän isännälle rauhan rahtua suonut, kunnes tämä hänelle kertoi, että lähistössä siellä oli lumottu linna, missä kyllä saisi pelkäämistä oppia, jos valvoen siinä vain viettäisi kolme yötä. Sille, joka tuon uskaltaisi tehdä, kuningas muka oli puolisoksi luvannut tyttärensä, joka oli mailman ihanin tyttönen; linnassa myöskin löytyi kätkeytyneitä suuret aarteet, joita vartioitsi häijyt haltiat, ja nämät tavarat, jotka köyhimmästäkin pian tekisivät uppo-rikkahan, tuo rohkea saisi ihan omaksensa periä. "Linnahan," lisäsi hän, "on kyllä moni mennyt, mutta ei kukaan ole sieltä palannut." Seuraavana aamuna poika sitten meni kuninkaan puheille ja sanoi: "jos vain lupa minulle suodaan, minä aivan halusta tuolla lumotussa linnassa kolme yötä valvoisin." Kuningas silloin poikaa katseli tarkasti, näkyi mieltyneen hänehen ja lausui: "kolmellaista saat pyytää mukahasi linnaan, mutta niitten tulee olla hengettäviä kaluja." Poju siihen vastasi: "soisimpa saavani valkeaa ja sorvaus-penkin sekä veistin-penkin veitsineen." Päivällä kuningas nämät kaikki lähetti linnahan hänen käytettäväksensä. Kun sitten yö lähestyi, meni poika sinne, sytytti erähäsen kamariin kirkkaasti palavan valkean, nosti sen vierehen veistin-penkin veitsineen ja asettui itse istumaan sorvaus-penkille. "Oi jospahan vain oppisin pelkäämään, mutta tuskin maar täälläkään sitä tulen oppimaan." Sydän-yön aikahan hän valkeaa kerran aikoi kohentaa; kun hän nyt siinä tulta puhalteli, kuului äkkiä nurkasta naukunta: "au, miau, miten meitä viluttaa!" - "Te hupsut," huusi poika, "mitä siellä mangutte? Jos teidän on vilu, niin tulkaatte valkean äärehen istumaan teitänne lämmittämään." Tuskin nämät sanat hänen suustansa olivat lähteneet, jopa yhdellä harppauksella hänen luoksensa hypähti kaksi suurta mustaa kissaa, jotka asettuivat istumaan yksi hänen kummallekkain puolellensa, hehkuvien silmin häntä hurjan tuimasti katsellen. Hetkisen siinä lämmiteltyänsä net pojalle lausuvat: "entäpä toveri kulta, jos yhdessä rupeisimme korttia lyömään." - "Vaikka vain," vastasi hän, "mutta näyttäkää ensin minulle kypälänne hiemasen." Kissat nyt häntä kohden

kynsiänsä kurottivat. "Oi voi," poika silloin huudahti, "teilläpä vasta on pitkät kynnet! malttakaappa, minun täytyy net ensin hiukan leikata." Sitten hän heitä otti niskasta, nosti heidät veistin-penkille ja kiersi ruuvilla heidän kypäliinsä kiinni. "Jo nyt näin teidän sormenne," sanoi hän, "ja sepä kortinlyönnin-halun minusta ihan haihdutti," tappoi heidät sitten ja viskasi vetehen. Mutta kun hän näistä kahdesta oli päässyt ja taas aikoi valkean vierehen istahtaa, silloimpa joka komerosta kaikkialta tuli häntä kohden mustia kissoja ja mustia koiria, tuliset vitjat kaulassa, ja kamalasti niitä karttumistansa yhä karttui, kunnes poika viimein oli huutavaan hukkahan joutumaisillansa, sillä nuothan hirveästi kiljuivat, tunkivat hänen valkeansa vierehen, kiskoivat sieltä kekäleitä ja koettivat sammuttaa tulen. Tuota hän tuokion aikaa katseli hätäilemättä, mutta kun melu hänen mielestään liiaksi yltyi, sieppasi hän puukkonsa, huutaen: "pois edestä roistot," sekä hyökkäsi noitten kimppuhun. Muuttamat tiehensä juoksivat, toiset hän löi kuoliaksi ja viskasi ulos lammikkoon. Ulkoa palattuansa puhalsi hän valkeansa taas vierehen ja lämmitteli siinä itseänsä. Hänen tuossa nyt istuessaan silmät umpehen pakkasivat, sillä häntä rupesi unettamaan. Hän silloin ympärillensä katsahti ja näki nurkassa ison sängyn: "tuopa vasta minun mieleistäni," hän itseksensä virkahti ja laski sinne pitkällensä maata. Mutta kun hän juuri oli nukkumaisillansa, rupesi sänky itsestään liikkumaan ja läksi linnan huoneita kiertelemään. "Hyväpä tämä," lausui poika, "paremmin vain vielä." Silloin sänky vasta kulkemahan, ikään-kuin sitä olisi kuusi hevosta vetänyt, ja kiisi hurjaa vauhtia sinne tänne, hypähtäen kynnysten ylitse sekä lennellen portahia ylös ja alas; yht'äkkiä, hei hopsis! siinä kaikki kiertyi mullin mallin, mitä päällimpänä oli ollut, se alimmaksi joutui, ja ihan vuoren-korkuinen taakka nyt painoi poika parkaa. Mutta tämä peitot ja patjat päältänsä viskasi, kapusi pois sängystä, sanoen: "hullu enään ajelkohon!," pani maata tulen äärehen ja nukkui siinä, kunnes päivä valkeni. Aamulla kuningas huonehesen saapui, ja nähtyänsä pojan makaavan laattialla luuli hän, että peikot olivat tämän tappaneet ja että poju nyt tuossa kuolleena kellelteli. Hän silloin virkkoi: "oikeinhan minun on tuota kaunista nuorukaista sääli!" Tämän kuuli poika ja nousi pystyyn, vastaten: "eipä vielä hätää." Tätä kuningas vasta ihmettelemään, mutta joutuipa hän siitä ihan iloiseksi ja kysäsi, mitenkä oli käynyt. "Aivan hyvin," vastasi poika, "onhan jo yksi yö kulunut ja toivompa noitten kahdenkin vielä

kuluvan." Kun hän sitten ravintolaan palasi, isäntä vasta hämmästymään. "Empä hiukkaakaan luullut," hän huudahti, "että sinua elävänä enään näkisin; oletkos nyt jo oppinut, mitä pelkääminen tietää?" - "En," kuului pojan vastaus, "turhaan minä parastani panin; oi jospa vain joku minun saisi oppimaan." Seuraavaksi yötä meni hän toistamiseen tuonne linnahan, istui valkean viereen ja rupesi taas vanhaa virttänsä virittämään: "voi jospa vain kerrankin pelko minua väräyttääsi!" Puoli-yön lähestyessä rupesi melua ja kolinaa kuulumaan, ensin hiljaista, sittemmin yhä kovempaa, mutta loppuipa se hetkiseksi peräti, ja kamalasti karjuen savu-torvesta viimein kapsahti alas ihmisen puolikas, pudoten permannolle pojan etehen. "Jopa jotakin," hän huudahti, "toinen puoli vielä puuttuu, eihän tuosta tarpeeksi!" Silloin uudestansa syntyi melua, ulvomista laskettiin mitä hurjimman raivokkainta, ja toinen puolikaskin kolahti alas laattialle. "Maltappas," sanoi hän nyt, "jähkahan minä saan valkean puhalletuksi vähän paremmin vireille sinun kunniakses." Kun hän tämän tehtyänsä taas katsahti taaksensa, olivat molemmat puolikkaat yhtehen yhdistyneet ja hänen paikallansa istui hirveän-näköinen mies. "Empä tuota tarkoittanut," puhui poika, "penkki on minun." Mies kyllä häntä koetti pois, mutta poika ei tuohon suostunut, vaan työnsi hänen väkisin tiehensä ja meni vanhalle palkallensa istumaan. Silloimpa sinne pudota rojahi vielä useampia miehiä, joilla oli muassansa yhdeksän kuolleen luut ja kaksi pääkalloa; luut he sitten asettivat pystyhyn ja rupesivat keilasille. Poikaa myös rupesi haluttamaan, ja hän heiltä kysäsi: "kuulkaappa! pääsenkö minäkin juokkohon?" - "Aivan halusta, jos sinulla vain on rahaa." - "Ompa sitä vaikka liikemäännäkin," tämä vastasi, "mutta teidän pallonne eivät oikein ympyriäisiä ole." Sitten hän otti pää-kallot, laski sorvaus-penkille ja teki net siinä ihan ympyriäisiksi. "Kas nythän net luistavat," lausui hän, "nyt pä vasta oikea ilo alkaa." Poika sitten pelihin ryhtyi ja markkoja häneltä meni muutamia, mutta kun kello löi kaksitoista, katosi kaikki hänen nähtävistänsä; hän laski maata ja nukkui sikeään unehen. Seuraavana aamuna tuli kuningas sinne tiedustelemaan. "Kuinka sinun on tänä yönä käynyt?" kysyi hän. "Olempa ollut keilasilla ja pari markkaa menettänyt." - "Olethan toki välihin vähän pelännyt?" - "Mitä maar," poika vastasi, "oikein on hupaisesti yö kulunut, ja hartahimmasti vieläkin haluan oppia, miltä pelkääminen tuntunee!" Kolmannen yön alkaessa hän penkillensä taas istahti ja

lausui aivan suutuksissansa: "voi jospa jo kerrankin pelko minua edes hiukkasen pöyristyttäisi!" Vähän myöhäsempään sitten tuli kuusi isoa miestä kantaen ruumiin-arkkua huonehesen. Poika silloin sanoi: "voi, voi, tuossa varmaankin on serkkuseni, joka vasta pari päivää sitten kuoli," viittasi sormellansa ja huusi: "tule, serkku kulta tule!" Miehet arkun laskivat laattialle, ja hän kiiruusti juoksi sen vierehen sekä nosti pois kannen; kuollut mies makasi arkussa. Poika hänen kasvojansa koetteli, mutta net olivat kylmiä, kuin jää. "Maltappas," hän virkahti, "minä sinua vähäsen lämmittelen," meni tuosta valkean etehen, lämmitti siinä kätensä ja laski sen sitten kuolleen kasvoille; mutta kuollut pysyi kylmänä. Nyt hän sen nosti arkusta, meni valkean viereen istumaan, otti sen sylhinsä ja rupesi sen käsi-varsia hieromaan, jotta veri suonissa taas pääsisi liikkeelle. Mutta kun ei tuostakaan näkynyt apua lähtevän, juolahti hänen mieleensä: "milloin kaks makaa vuoteella vieretysten, lämmittelevät he toisiansa," ja nyt pä hän kuolleen kantoi sänkyhyn, levitti peittoja hänen päällensä ja meni itse viereen. Hetkisen kuluttua kuollut myös lämpeni ja rupesi jo liikauttamaan. Silloin sanoi poika: "huomaatko, serkkuseni? enkö ole sinua lämmittänyt?" Mutta kuollut nousi istualle ja huusi: "nyt pä tahdon sinun kuristaa kuoliaksi." - "Mitä," vastasi siihen poika, "tuommoistako palkkaa minulle ai'ot? ihan paikalla olet arkkuhun joutuva takaisin," nosti hänen ylös, paiskasi sinne menemään ja pani kannen kiinni; sitten tuli sisälle nuot kuusi miestä ja arkun he veivät taas pois. "Empä vain rupee pelkäämään," sanoi poika, "täällä en sitä ikänäni opi." Silloin sinne sisälle astui mies, joka oli kaikkia muita kookkaampi ja näytti hirveän julmalta: mutta hän oli vanha, ja pitkä, harmaa parta riippui hänen rinnoilleen. "Voi sinuas keho kurjaa!" hän huusi, "nyt piankin olet oppiva, miltä pelkääminen tuntuu, sillä sinun täytyy kuolla." - "Eipä liiaksi hätää," vastasi poika, "eihän jänes menemätä satu satimehen." - "Jo nyt kohta tahdon sinun kaapata," sanoi tuo hirviö. "Hiljaa, hiljaa, äläppäs ennen aikoja ylpeile; olenhan minä yhtä väkevä, kuin sinä, ehkäpä vielä väkevämpikin." - "Kyllä tuo pian on nähty," lausui vanhus, "jos sinä olet minua vahvempi, sallin sinun täältä mennä menoja, lähtekäämme nyt vain koettamaan!" Sitten hän pojan vei pajahan pimeitä käytäviä pitkin, sieppasi kirveen ja sivalsi yhdellä iskulla alasimen tykkänään menemään alas maahan. "Paremmiin minä toimitan työni," sanoi poika astuen toisen alasimen etehen, sinne viereen tuli

vanhus, tarkemmin selittääksensä, ja hänen harmaa partansa ulottui aina alasimeen asti. Silloin poika otti kirveen, halkaisi alasimen kerrassaan ja likisti samassa parran tuonne rakohon. "Siinäpä nyt jouduit pahaan pinteeseen," sanoi poika, "nyt on sinun vuoros kuolla." Sitten kaappasi hän rauta-kangen ja huimi sillä vanhusta, kunnes tuo vaikeroiden sekä suuria aarteita luvaten rupesi rukoilemaan, että hän jo lakkaisi lyömästä. Poika nyt veti kirveen alasimesta ja laski ukon irti. Tämä taas vei hänen takaisin linnaan ja näytti hänelle eräässä kellarissa kolme arkkua, jotka olivat kultaa täynnänsä. "Tästä saakoon köyhät yhden osan sekä kuningas toisen, ja kolmas jääköön sinun hyväksesi." Sillä välin kello löi kaksitoista, aave kohta katosi, ja poika jäi pilkko pimeään. "Ehkähän tästä sentään selvinnee," hän itseksensä virkkoi, läksi sitten haporoitsemaan, osasi takaisin kamarihin ja nukkui sinne valkean ääreen. Seuraavana aamuna tuli kuningas ja kysyi: "joko nyt olet oppinut, mitä pelkääminen tietää?" - "En," vastasi poika, "mitä vielä! täällä kyllä kävi serkku vainajani, ja parta-suu ukko minulle tuolla alhaalla näytti paljon rahaa, mutta pelkäämisen konstia ei kukaan ole minulle opettanut." Silloin sanoi kuningas: "sinä olet linnan päästänyt taioksista ja sinun siis tulee saada tyttäreni puolisoaksesi." - "Tuopa toki kyllä hyvä," hän tähän vastasi, "mutta ainakaan en vielä ymmärrä, mitä pelkääminen oikeastaan on."

Sitten kulta kannettiin pois kellarista ja juotiin häitä, mutta vaikka nuori kuningas kylläkin rakasti puolisoansa ja muutoin myös oli hyvällä mielin, mutisi hän kuitenkin ehtimiseen: "voi jospa vain pelätä ymmärtäisin! jospa kerrankin pelon pöyristykset minua värisyttäisivät!" Tuosta viimein suuttui hänen puolisonsa. Silloin sanoi kamari-neitsyt: "helpostihan tuo on autettavissa, minä kyllä tiedän keinon, millä häntä piankin opetan pelkäämähän." Tämän sanottuansa meni hän puutarhaan puron rannalle ja otti purosta salakoita ämpärillisen. Yöllä, nuoren kuninkaan nukkuessa, hänen puolisonsa sitten veti pois peiton ja kaasi hänen päällensä kaikki mitä ämpärissä oli kylmää vettä ja salakoita, niin että pikku kaloja kaikkialla pyristeli hänen ympärillensä. Hän silloin heräsi huutaen: "voi vaimoseni, kuinka pelästyin pahasti! Nythän hyvinkin ymmärrän, mimmoiselta maistu pelon-pöyristykset."

* * *